

קינה

אח"ח 1234567

מאת הגה"צ מו"ה רבי שלום משה הלוי אונגאר זצ"ל

אב"ד ור"מ נייטרא – מאנט קיסקא יצ"ו

אמר בבכי, ימי קדם בזכרי, ארץ הגולה בשבתי, בגלות
 אירופא בהיותי, שם יד ה' נגעה בי. בשנת תרצ"ח
 קם, רשע ערוץ והמונם, ימח שמים וזכרם, רק עלי היה
 שבתם וקימתם, להרוג ולאבד היה כל מזימתם, ולהוריד
 לארץ כבודי כל מחשבתם, ומארץ אשכנז הרשעה פרח
 עצתם. להרוג ולאבד כל המוני, עשו והצליחו עלי בקומי,
 ומדחי אל דחי נשלחתי, ערום כמבטן אמי הציגוני, כי
 גזלו כל ממוני וחפצי, וכצאן לטבח נמשכתי, בקרנות פקר
 הושיבוני, זקן ובחור עולל ויונק דחקו, חיים ומתים חולים
 ובריאים צמתו, וברעב ובצמא שם הונחתי, עד למקום
 שריפה הובלתי. לארץ הורד כבודי, ערם ויחף הושיבוני,
 במקלות ובאגרופות דחפוני, עד לבית השריפה נזרקתי,
 ויצאה נשמתی באחד ודיני עלי הצדקתי - אהה - ההיתה

אמר בבכי – אבכה בכי מר. ערוץ – תקיף ואכזר. והמונם – המוני עוזריו
 הרשעים. רק עלי היה שבתם וקמתם – רק עלי מחשבתם להרע לי בעת קומם
 ובעת שכבם. מזימתם – מחשבתם. אשכנז – גרמניה. פרח – יצאה. דחי
 – נמיכות מקום. צמתו – דחסו. אהה – לשון יללה.

זאת מעולם, שֶׁשָּׂה אֶלְפֵי אֶלְפִים נַשְׁמוֹת מְהוֹרוֹת יְסוּדוֹת
 עוֹלָם, קְדוֹשֵׁי עֲלִיזוֹן, דּוֹרְשֵׁי כָּל נַעֲלָם, יוֹנְקֵי שְׂדֵי אִמָּם
 יְלָדִים וְיִלְדוֹת, בַּחוּרִים וּבַחוּרוֹת זְקֵנִים וְזִקְנוֹת, עֲבָרוּ
 עֲרוּמִים לִפְנֵי רָשָׁע הַדֵּן לְחַיִּים וְלָמוֹת, בְּקִרְיָן אֲצַבְעוֹ
 לְשִׁמְאֵל גִּשְׁלָחוּ לְשַׁרְפוֹת, וְאִם לִימִין לְעֲנוּי וְרָעַב וְצָרוֹת,
 בּוֹז וְקִלּוֹן הַחֲרָפוֹת, בְּקִיץ וּבַחֲרֹף כָּלִי לְבוּשׁ וּמִכְסוֹת,
 בְּשִׁמוֹנָה עָשָׂרִי שָׁעוֹת בְּיוֹם עֲבוֹדַת פָּרֶךְ וְהַכָּאוֹת, עַד מִצּוֹי
 כּוֹחוֹ שְׂדוּד הוֹכֵל לְשַׁרְפוֹת.

זאת בְּזִכְרֵי אֲזַעֵק מָרָה, חֲמִידַת יִשְׂרָאֵל גִּזֹּר וְעַטְרָה, מְהוֹרֵי
 לֵב וְקְדוֹשִׁים מֵתוּ בְּמִיתָה חֲמוּרָה, וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל
 יִבְכוּ אֶת הַשִּׁרִּיפָה אֲשֶׁר שָׂרַף ה'.

זָכַר נָא הַבְּכִיּוֹת, בְּתַהוֹם הַגּוֹיּוֹת, בְּיוֹם גְּלוּתָם לְמָרוֹם
 הַנַּשְׁמוֹת אֲזִי נִשְׁבַּעְנוּ שָׁמָּה לְהַזְכִּיר, וְלֹא לְשַׁכַּח עַד
 סוֹף עוֹלָמוֹת. זָכַר כָּל נִקְבָּר, בְּסוֹד גִּסְתָּר, וְאִין קִבֵּר
 לְהַשְׁתַּטֵּחַ, וְאִין מִצָּבָה לְהַכְנִיעַ, כֵּן בְּזָרוּעוֹ בּוֹטֵחַ. וְכֵן
 תִּשְׁתַּכַּח אוֹתָהּ הַלֵּילָה, וְאִימַת מָוֶת הַשּׁוֹאֵלֶת הַזֹּאת הִיא
 לֵילָה הָאֲחֵרוֹנָה, וּמִיָּד יִפְרְצוּ אֶת הַדֶּלֶת וְיִשְׁתַּכַּח עֵין
 הָאֲבוֹת, עַל הַיְלָדִים בְּמִשְׁכְּבֵיהֶם וְהַזְעַק, אֲשֶׁר הָעִירָם,
 לִרְאוֹת פְּרִצוֹף טוֹבְחֵיהֶם. וְלִמְתִּים, רוֹדְפִים אַחֲרֵי גִפְשָׁם,

יסודות עולם — מחזיקים בצדקתם את קיום העולם. שְׂדוּד — ריק מכל. בתהום
 הגויות — בורות ההרוגים (קבר אחים).

קינות על השואה

שנא

נִדְמּוּ הַגּוֹיּוֹת הַנִּרְדָּפִים, הִתְשַׁכַּח יִשְׂרָאֵל אֶת שְׁבוּעָתָם,
 אֲשֶׁר הִשְׁבִּיעוּךָ לְאַלְפֵי אֲלָפִים, אֲשֶׁר הִשְׁבִּיעוּךָ בְּכָלֹת
 דְּרָכָם, דֶּרֶךְ, בְּדָם הִרְוִיגִי תִמּוֹל מְסַמֵּן, כִּי עָלָה הַמּוֹת וְשָׂאֵל
 הַיּוֹם, מִי, לְהִרְגֵּם מְזוּמָן. אִזּוּ הִשְׁבִּיעוּךָ, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, מִפִּי
 הַנְּחָנֵק רוּחִי פוֹרֵשׁ, וְאֵין לִי לְהוֹרִישׁ, רַק שֵׁם אֱלֹהִי,
 וּמִבְּלָעָדֶיךָ, אֵין לִי יוֹרֵשׁ, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, עַמִּי יוֹרֵשִׁי, בְּשָׂרִי
 וּדְמִי, מֵת בְּיַד רוֹצֵחַ, אֵךְ רוּחִי בְּקִרְבְּךָ, לֹא יָמִית בְּלִתְךָ,
 וְיִלְתֵּךְ, עַל נַפְשִׁי, לֹא יִנָּצַח. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, קוֹל שְׁבוּעָתִי,
 עוֹלָה אֵלֶיךָ, מִדְּמֵי הַתּוֹסֵם, וְעַם אוֹכֵל אָדָם שׁוֹחֵט יְלָדִי,
 וּמִבְּשָׁל בְּשָׂרָם לְעֵינֵי הַגּוֹסֵם. אֵל מְסַתֵּתֶר, וּמֵאֵד נִרְאָה,
 לְעֵין כָּל מִצִּיץ, בֵּין חֲרָפִים אוֹרֵךְ הָאֵר נָא, אֵךְ לֹא בְּאֵשׁ,
 וְהַחֲיָה, כָּל דּוֹרוֹת הַמַּחְכִּים. אִם נִרְצַחְתִּי, אֵל אֶחָד חִי,
 וּבְשִׁמוֹ לֹא מֵת שְׁמִי וְשֵׁם בְּנִי, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, אַתָּה יוֹרֵשִׁי,
 וּבִהַר צִיּוֹן, אֵל הַשְׁכַּח הַר סִינַי. נָא שִׁלָּם מִהֶרָה הָאֵל
 הַגּוֹקֵם נִקְמָה, יִבֹּא עֲלֵיהֶם גְּמוּלָם אֲשֶׁר עָלִי בָּא, וְאוֹתָנוּ
 מִהֶרָה תוֹצִיאֵנוּ לְרוּיָהּ, וְיִדְעוּ כָּל הַגּוֹיִם כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי אָבִי
 וְתִהְיֶה זֹאת נִקְמָתִי:

בכלות — בסוף. תמול — אתמול. לרוייה — לרווחה.

[1234567]

הַקִּינּוֹת הַג'ל לזכרון קדושי אירופה הי"ד, נתחברו בלשון קצרה כדרך חכמינו ז"ל. לכן הוספנו מילין ועירין בלשון קלה, לא בתור קינה אלא בתור הוספת סיפור דברים שאירעו, למען ידעו דורותינו וכל אלו אשר לא היו בארצות הזעם, פרטים נוספים ממעשי רשעותם ומגודל האכזריות שסבלו קדושינו הי"ד וידגישו את גודל החורבן האחרון הנורא. "וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'".

[1234567]

הנועד להנצחת זכר קדושי אירופה - ע"י הרה"ח מו"ה פנחס הערצקא ז"ל.

[1234567]

פִּלְגֵי מַיִם תִּרְדְּנָה עֵינֵינוּ, עַל עֵשׂ מֵאוֹת רַבָּה הַרוּגֵי עִמָּנוּ. כִּי יֵצְאוּ מִגְרַמְנִיָּה שׁוֹפְכֵי דָם, עַל יְהוּדֵי אִירוּפָּה לְהַשְׁמִידֵם וּלְאַבְדֵם. בְּצָבָא רַב וְעֲצוּם וּבְאַסְפָּסוּף הָעַמִּים, עָמְדוּ לְכַלּוֹת עִם יִשְׁרוּן הַפְּהוּרִים וְהַתְּמִימִים. לֹא הֶאֱמִינוּ זֶרַע יַעֲקֹב בְּתָם מַחֲשֻׁבוֹתָם, שָׁבָא הָאוֹיֵב לְהַכִּין רְצִיחָתָם. פָּחַד וְחֵיל וְרַעְדָּה אַחֲזָתָם, כְּשֶׁהִקִּיפוּ הָרָשָׁעִים אֶת בְּתִיָּהֶם לְתַפְסָם, מִשְׁנַת חֲמִשָּׁת אֲלָפִים תַּרְצ"ח, עַד תַּש"ה, הִיתָה תְּקוּפַת שָׁבֵר וּמָוֶת.

עַל גְּדַחֵי יִשְׂרָאֵל נִקְוֶן בְּדַמְעוֹת, שְׁנִהְרָגוּ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם בְּרְצִיחוֹת אִימּוֹת. גָּרְשׁוּ מִבְּתִיָּהֶם וְהָלְכוּ בַּשְּׂבִיָּה, לְהַרוֹג וּלְאַבֵּד לְמַכָּה וּלְחֶרֶף. בִּיגִיָּהֶם צִדִּיקֵי הַדּוֹר אֲדִירֵי הַתּוֹרָה, בְּעֵלֵי תְּרִיסִין בְּמִשְׁנָה וּבַגְּמָרָא. יָחַד עִם תַּלְמִידֵיהֶם הוֹגְלוּ מִיִּשְׁבּוֹתֵיהֶם, וּבִזְעָקַת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל מָסְרוּ לְיוֹצֵרֵם נַפְשׁוֹתֵיהֶם. אֲלֵפֵי קַהֲלוֹת קְדוּשׁוֹת גְּמַחֲקוּ, וּבְתֵי כְּנִסְיוֹת וּסְפָרֵי תּוֹרָה נִשְׂרָפוּ. לָעֶפֶר גִּדְּרָסוּ גְּוִילֵי הַקְּדוּשָׁה, קְרוּעִים וּמְלַכְלָכִים לְעֶלְבּוֹן

ובאספסוף — אוסף וקיבוץ. ישורון — ישראל, וכמו שבטי ישורון. בתם — בתמימות. בעלי תריסין — תלמידי חכמים (עפ"י ברכות כ"ז) ועיין קינה כ"ב. גמחקו — נשמדו.

וּלְבוּשָׁה. הוּא לְמִקְוֹמוֹת הַתּוֹרָה דְּרָכֵיהֶם אֲבִלוֹת, כִּי לֹא נִכָּר
זָכַר הַיְּהוּדִים בְּשִׁכּוֹנוֹת. מִרְכָּוִי הַהוֹרָאָה נֶעְלָמוּ - נִפְלוּ עֲטָרוֹת
רָאשֵׁינוּ, בְּאַרְצוֹת שֶׁהֶחֱזִיקוּ רַב מִנֵּן חֲכָמֵינוּ, נִפְשָׁנוּ נִשְׁפָּרָה עַל
כָּל הָרָעוֹת, אוֹ לָעֵין רָאֵתָה הַצָּרוֹת.

אֲכַזְרִינִי הָרוֹצְחִים הֵיטָה לֹלֵא גָבּוֹל וְגֵדָה, כְּחִיּוֹת רָעוֹת
טוֹרְפוֹת בְּעֵדָה. קִרְבָּנוֹת תְּמִימִים שֶׁחֲטוּ בְּשִׁנְאָתָם,
וְשָׁלְלוּ רְכוּשׁ יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָתָם. רַבּוֹת הַתַּחֲבָאוּ בְּמַעֲרוֹת
וּבִיעָרִים, רוֹדְפֵיהֶם הַשִּׁיגוּם בֵּין הַמִּצָּרִים. מֵאוֹת אֲלָפִים גִּרְשׁוֹ
חוּץ לְמוֹשְׁבוֹת, הַכּוֹס וְיָרוּ בָם - הָרְגוּם בְּקִרְדֵּמוֹת. רַבִּים
נִשְׁרָפוּ בִּבְתִּים וּבְחִירְבוֹת, אֲלָפִים נִרְצָחוּ וְנִזְרְקוּ אֶל נְהָרוֹת.
רַבּוֹת הַכֶּרֶחַ לַחֲפֹר בּוֹרוֹת לְקַבֵּרם, יָרוּ בָם פְּתָאוֹם וְנִפְלוּ
לְתוֹכָם. הָעֵפֶר נָע וְרָעַד מֵעַל קִבְרֵי אֲחִים, כִּי קָבְרוּ הַפְּצוּעִים
הַמֵּתִּבּוֹסְסִים עִם הַמֵּתִים. מִי שָׁמַע כּוֹאֵת - כָּאֵלָּה מִי רָאָה,
עוֹד בָּם נִשְׁמָתָם נִזְרְקוּ לְקִבּוּרָה.

רַבִּי רַבּוֹת הוֹבְלוּ לְמַחֲנוֹת הַהִשְׁמָדָה, דֶּרֶךְ יוֹמִים אוֹ שְׁלוֹשָׁה
מִלָּאִי דָאָגָה וְרָעָדָה, בְּקִרְוֹנוֹת בְּקָר צָרִים - לְשֹׁכֵב לֹא יִכְלוּ,
בָּחַם קִיץ לוֹהֵט צָמָאוֹן וּמִכָּאוֹב סָבְלוּ. בְּרִיאִים וְחוֹלִים וְחֲגָרִים
צְפוּפִים, מִיּוֹנְקֵי שָׂדִים עַד זִקְנִים כְּפוּפִים. הִגִּיעוּ אֶל הַמַּחֲנוֹת
נוֹאֲשִׁים, גִּרְשׁוֹ מִן הַקְּרוֹנוֹת, בְּשִׂאגוֹת, בְּגִדּוּפִים וּבְמִכּוֹת
כְּבִדּוֹת. אֶל תְּאֵי הַמּוֹת בְּאֲכַזְרִיּוֹת נִדְחָפוּ, וּבִיסּוּרִים אִיוֹמִים

עֲטָרוֹת רָאשֵׁינוּ — תִּפְאֶרֶת רָאשֵׁינוּ. בְּקִרְדֵּמוֹת — גִּרְזָנִים. לוֹהֵט — בּוֹעֵר. נוֹאֲשִׁים —
מִיּוֹאֲשִׁים.

קִינּוֹת עַל הַשּׁוֹאָה

שנר

בְּאֵדֵי רֶעַל נִחְנָקוּ. בְּגִדֵיהֶם נִגְזְלוּ וְנִהְרְגוּ עַרְמִים, לְקַבּוֹרֹת יִשְׂרָאֵל
לֹא זָכוּ הָאֲמֻלָּלִים. נִשְׂרְפוּ לְאַפֵּר בְּאֵשׁ שֶׁל כְּבָשָׁנִים, וְאִין קְבָרִים
לְבַקֵּר וּלְבַכּוֹת הַקְדוּשִׁים. מִפִּיּוֹת הַמָּתִים עָקְרוּ שְׁנֵי זֶהֱבִי,
לְהַעֲשִׂיר אֶת אוֹצְרוֹת מַמְשֻׁלָּתָם בְּחֶמֶם. וּלְתוֹשָׁבֵי גִרְמָנְיָה שִׁלְחוּ
הַבְּגָדִים, שֶׁשָּׁשְׁטוּ מִן הַשְּׁבוּיִים וּבָזְזוּ מִן הַנִּהְרָגִים.

אֶרֶץ אֶרֶץ אֵל תִּכְסִּי דָמָם, זְכוֹרָנָם לֹא יִמוּשׁ לְנֶצַח מֵעַמָּם.
הַמַּעֲטִים שֶׁלֹּא הוֹמָתוּ מִיָּד מִבֵּין הַבָּאִים, מָתוּ בְּמַחֲנוֹת
בְּרָעַב וּבְעֲנָוִים נוֹרָאִים. הַקֵּר וְהַחֵם אָכְלָם בְּעֶבְדָּם עֲבוּדָת
פָּרֶד, וְנִאֲכְדוּ מִחֲלִים רָעִים וּמִמַּכּוֹת רָצָח. "וּבְכָל זֹאת שִׁמְךָ לֹא
שָׁכַחְנוּ" לָחֲשׂוּ בְּגִיא הַהֲרִיגָה, וּמָסְרוּ גִפְשָׁם עַל הַמַּצּוֹת עַד
שֶׁנִּשְׁמָתָם פָּרְחָה. הַצִּבִּי יִשְׂרָאֵל בְּמַהֲרָה נִפְלָתָה, וּבְנִשְׁמָתָהּ
אַחֲרוֹנָה בּוֹרְאָךְ קִדְשָׁתָהּ.

גַּם עַל נַעֲרֵינוּ שֶׁסָּרְסוּ בְּמַכְאוּבִים גְּדוֹלִים, עַל אֱלֹהֵי הָאֲמֻלָּלִים
בְּכִיּוֹתֵינוּ עוֹלִים. וְעַל יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְּלוּ בְּיָדֵי כְּמָרִים,
וְנִשְׁתַּמְּדוּ מִדַּת הוֹרִיָּהֶם - עָלִיהֶם לִבְנוֹ מָרִים. הַנּוֹתָרִים שֶׁחֲזָרוּ
כְּאוֹד מִצֵּל מֵאֵשׁ לְמִדִּינָתָם, רָאוּ שָׂרֵב הַגּוֹיִם עוֹד עֹמְדוֹ
בְּשִׁנְאָתָם. אֶת שְׂאִרֵּית הַפִּלָּמָה לֹא יָכְלוּ לְסַבֵּל, כִּי תִקְוָתָם
הִיָּתָה שֶׁיַּעֲקְרוּ אֶת הַכֹּל. גַּם עָתָה זּוֹמְמִים עָלֵינוּ בְּשִׁנְאָת שָׁנוֹת
אֲלֵפִים, אִין לָנוּ לְהַשְׁעֵן אֶלָּא עַל אֲבֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם.

באודי רעל — תאי הגזים. אכלם — כלה אותם. הצבי ישראל — לשה"כ
(שמואל ב' א, יט) הצבי ישראל על במותיך חלל איך נפלו גיבורים. שסרסו — לבל
יוכלו להוליד. כאוד מצל מאש — כגזיר עץ שרוף הנשאר לפליטה מן השריפה.

צָוַר יִשְׂרָאֵל הַשְׁמֵד נָא אוֹיְבְךָ כָּרַעַ, הָאֲרוּרִים אֲשֶׁר נִפְצוּ
 עוֹלָלָנוּ אֶל הַסֵּלַע. הַשּׁוֹאָה שִׁירְדָה עַל עִם סְגוּלָתְךָ, לֹא
 הִיָּתָה כְּמוֹתָהּ מִזְמַן חֲרָבָן בֵּית מִקְדָּשְׁךָ. כַּמִּים נִשְׁפָּךְ דָּם עִמָּנוּ,
 אָמַר נָא עֲתָה דִּי לְצָרוֹתֵינוּ. זָכַר נָא עֲדַת בְּנֶךָ בְּכוֹרְךָ לְחַיִּים,
 וְתִמְחָה אֶת זָכַר עַמְּלֶךָ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם. הַשְׁקִיפָה נָא מִמַּעוֹן
 קִדְשְׁךָ, וְנָקֵם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ. בְּכָל צָרָה שֶׁמִּצָּאָתָנוּ
 נִבְרָו רַחֲמֶיךָ, וְהַצֵּלָתָ שְׁאֵרִית מִיִּשְׂרָאֵל עִמָּךְ. מִשְׁנֵי שִׁבְעִים
 זָאֲבִים הוֹשְׁעָתָנוּ, וּמִרְדִּיפּוֹת וּמִסַּפְכָּנוֹת גְּדוּלוֹת מַלְטָתָנוּ. גָּאֲלָנוּ
 נָא עֲתָה לְנֶצַח מַגְלוֹתֵינוּ שִׁמְחָנוּ בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ וּבְבִנְיַן
 מִקְדָּשֵׁנוּ.

ח"ח 1234567

מן הראוי לצטט בכאן, דברי רש"י ז"ל שמדבריו מוכח, שבכל דור יש
 להזכיר צרות ופורעניות של אותו הדור:

וַיִּקְוֶנוּ יִרְמְיָהוּ עַל יֹאשִׁיָּהוּ וַיֹּאמְרוּ כָּל הַשָּׂרִים וְהַשָּׂרוֹת בְּקִינּוֹתֵיהֶם
 עַל יֹאשִׁיָּהוּ עַד הַיּוֹם וַיִּתְּנוּם לַחֵק עַל יִשְׂרָאֵל וְהֵנָּה פְתוּבִים עַל
 הַקִּינּוֹת. (דברי הימים ב, לה, כה)

ויתנם לחוק. כשמזדמן להם שום נער ונכיה שהם מקוננים וזוכים על
 המאורע הם מזכירים זה הנער עמו דוגמא צתשעה צאצ שמזכירים קינות
 על ההרוגים בגזירות שאירעו צימינו וכו'.

(רש"י, שם)

נפצו עוללנו אל הסלע — לשה"כ (תהילים קלח, ט) אשרי שיאחז ונפץ את עלליך
 אל הסלע. עם סגולתך — סגולה הוא אוצר חביב כמו וסגלת מלכים (קהלת ב, ח)
 כלי יקר ואבנים טובות שהמלכים גונזים אותם (רש"י שמות יט, ד). בנך בכורך —
 בכור לשון גדולה כמו אף אני בכור אתנהו (תהלים פט, כח) זה פשוטו (רש"י שמות ד,
 כב). שבעים זאבים — שבעים אומות העולם.